

РАДОВА РАДА

Тимчасові умови передплати на 1918 рік.

9 міс.	8 міс.	7 міс.	6 міс.	5 міс.	4 міс.	3 міс.	2 міс.	1 міс.
-	-	-	-	-	-	30 р.	20 р.	10 р.

Передплатити треба востантє 1-го числа кожного місяця. — За зміну адреси 30 коп. (при зміні докожче прикладати стару адресу).

НА УВАГУ АВТОРАМ: статті неухвалені до друку редакція не повертає.

Адреса редакції: й контори:

У КИЇВІ, ІНСТИТУТСЬКА 22.

Телефон редакції 64—80.

Почт. скринька № 373.

ГАЗЕТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМІЧНА Й ЛІТЕРАТУРНА.

Виходить щодня, окрім неділів і днів після великих свят.

Умови друкування оповістей.

На 1 сторінці 3 карб. — коп.

На 1/2 сторінці 2 карб. — коп.

На 1 рядок в 1 шпальці копії за кожний раз.

Особам, що шукають праці за оголошенням побільше як в 3 рядки шпальці, 3 карб. за 1 раз.

Контора відкрита від 10—6 год.

Дня

Ціна окремого 45 к.

№ у Києві

В провінції: 45 к.

на вонзалах

№ 192

Неділя, 20 (7) жовтня 1918 року.

№ 192

ДЕРЖАВНИЙ НАРОДНИЙ ТЕАТР.

Троїцький Дім. В-Васильківська вул.

Сьогодні 20-го жовтня **РОЗБІЙНИКИ**, 21-го жовтня **Запорожець за Дунаєм**, 22-го жовтня **Прийшли**, 23-го жовтня **Маруся Богуславка**, 24-го жовтня **Маруся Богуславка**.

Другий Городський Театр.

Український Театр під орудою М. Садовського.

Сьогодні 20-го жовтня **Запорожець за Дунаєм**, опера на 3 дії Гулака Артимовського, 21-го жовтня **Запорожець за Дунаєм**, опера на 3 дії Гулака Артимовського, 22-го жовтня **Запорожець за Дунаєм**, опера на 3 дії Гулака Артимовського, 23-го жовтня **Запорожець за Дунаєм**, опера на 3 дії Гулака Артимовського, 24-го жовтня **Запорожець за Дунаєм**, опера на 3 дії Гулака Артимовського.

Величезне видання Адресо-Справочна книга України на 1919 рік.

В Києві будуть вміщені адреси усіх обителів м. Києва та його околиць. Видання буде даремно розіслано усім районним домовим комітетам з метою видачі кожному мешканцю необхідні справи. Особи різної установи, крамляри, торгові фірми та ін., які бажають бути записаними прохатим звертатись до 15-го листопаду в контору видавництва **Хрещатик 35, пом. 4, телеф 58-79.** Умови: за кожну помешку в алфавітному вивченні — адресу — 1 карб. 25 коп. на рік. Особи зільних факів, лікарі, адвокати, інженери та ін. зі вказанням фаху і год. прийому 10 карб. на рік. Такса за ОГОЛОШЕННЯ: сторінка попередню тексту 400 карб. в середині тексту 500 карб. і по заду 250 карб. на рік. Співробітничі працюють по усіх вулицях міста. 1-1265

КИЇВСЬКА СТОЛИЧНА ДЕРЖАВНА ОЩАДНА КАСА ВІЛЛА НА СТРОН

Довідки в Головному Касі (Миколаївська ул. № 9) від 10 г. р. до 3 г. дня, та в місцевих філіях від 1 г. р. до 2 г. дня. Щоденно, окрім неділей та свят. 1-0113-1

Негайно потрібен вкраїнсько-кооперативний Мінхарт свідомий і опитний працівник В. Бульвар 18

Кіев, 20 (7) жовтня 1918 року. Академізм. Записка десятих мінів ради міністрів цими днями, уявляє в себе надзвичайно цікавий документ, а надто під цей час, а надто ще од людей, що стояли на чолі політичного курсу так довго і впевнено. Тепер виходити на люде з широкую декларацією або академічною розправою, а в її доводити часто абстрактним способом азбучні істини — це вже верх політичної безпорадності, коли не живити сильніших слів. Адже постоє мимоволі питання — чому автор записки не робили за весь час, коли вони фактично посідали власть і, теоретично кажучи, могли робити — чому вони і пильцем не кинули, щоб добитися напр. «раскріпощення порабощених» більшовиками частей бывшей Російської імперії? Адже ясно, було, єсть і буде ясно, що розкріпачувати можна тільки спрацює на якусь свою внутрішню силу, а значить організувати цю силу. І от пірвоку політичні автори академічної записки не тільки не добили про те, щоб на чомусь реальному зосередити всі сили держави, організувати їх у дуже й міцне тіло, а навпаки всі сили напружували, щоб і те, що було попереднього часу зібрано, розпорозити і зруйнувати. І от тепер, коли наближається час роботи підручки їхньої праці вони виступають з розправами та порадами... Становище, певне, ще не бувало в світовій політиці!

Київська Гуртова Книжна Жюмора Видавничого Т-ва „СІЯЧ“

перейшла на Хрещатик № 45. 3-0114-1

Часопис „Міністер. Шлях“

Зміст журналу складають періодичні огляди діяльності закладів, водних і пожежних шляхів, а також статті по технічним, економічним та економічним питанням, які торкаються транспорту. Ціна окремого номера 10 карб. Підписка ціна до місяця року 50 карб. Адреса редакції: Фундуїївська 51, Телешово. Експедиційний Департамент Міністерства Шляхів. 3-1258-1

Київська Міська Управа

оповіщає п. н. домовласників що строк обсяження оцінки нерухомого майна і розкладу оціночного міського збору установленого згідно постанови 23 жовтня 1918 р. в розрахунок двохтижневий літати в 21-го жовтня 6 р. 2-1261-1

Економічно-адміністративний Інститут.

Київ, В-Васильківська 23, пом. 13. Прийом прохань продовжується. Лекції починаються 25 жовтня. Канцелярія відкрито від 11—2, 5—7. 1-1250

Кооперативу

Мінхарт негайно потрібне велике помешкання для крамляри і складу. Особливо від 10 до 3 годів В. Бульвар 18 Мінхарт крамляри члену Правління Маркуса. Можна купити діло. 3-0112-1

Рата Т-ва „Батьківщина“

прохає всіх членів Т-ва подати свої адреси, а також хто не вніс членських внесків за 1918 р. ввєсти найпізніше до 15-го листопада с. р. Звертатись (Прорізна 19, 2 поверх). 3-1263-1

Тут маємо все: і специфічно вишити інтелектуальний розвиток народних мас, поклинавши до життя їх власні творчі сили. Навпаки, це вважалось небезпечним вільнодумством, а народня темнота — гарантією слухняності й безмежної покори хама. Навіть людську душу в ньому так трудно було довести нашим народолобцям першої половини дев'ятнадцятого століття. Ті, що держали керму правління, завжди дивились на освіту тільки як на одну з поріжних прикмет благородного від нічого, протонародного, згорда почували себе славними чужоземцями в своїй отчизні. Прищеплювання такої екзотичної культури відбувалось з початку тільки при допомозі чужоземців, але яких? — пасербів та перекидок своїх батьківщин, які покидали їх назавжди для того, щоб прожити усе життя та вмерти серед чужих людей тільки за певний шматок хліба. Вони учили російське панство чужоземних мов, хороших манер та культурних звичок, учили урядовців хисту керувати краєм, працюючи в канцеляриях та кабінетах яко непомітні, але незамінні робітники при літних російських сибаритах, які на їх праці домашніми лікарями, малярами то-що. Тільки до сорокових років минулого століття якимсь дивом освіта стала проточуватися в більш низькі класи; народжувався той власний клас освічених „разночинцев“, котрий складав з шматків різних народних верств: доживаючих віку дворян, дітей духовенства, вихідців із села й т. н. Тодішні казні російського життя спочатку дивились на це несподіване явище з великим підозрінням та ворожістю, але незабаром примирилися із ним, зважились, що це дасть їм менш привередних і більш дешевих власних „губернаторів“. І дійсно, останні почали з успіхом замінити губернаторів-чужоземців, заповняючи все нові й нові місця не тільки серед дворянської аристократії, але також і хліборобської та промислової інтелігенції. Звичайно, ці місця давалися тільки тим, хто завне був згодний миритися з станом „принижегрованої домашньої прислуги“, які (місця) заготовлені були для них їхніми попередниками-чужоземцями. Іх також пускають до загально-го столу, живуть вони, певно, по зразку своїх панів, часо працюють з ними, коло одного й того ж діла, але при всьому цьому вони — не свої й не „домашні“; на частині при них з'являть з присвоєним сайменником: „мій учитель, лікар, адвокат, маляр, мій приятель канцелярський й навіть „мій обер-прокурор“, як казав Микола II про Пободоносцева, неодмінно „мій“, „твій“, „його“, „її“, а не „наші“, не „громадянський“, не „народний“.

Драма губернатора

Кому невідома гірка доля губернатора, цього парі культури, особливо руської? Хто не знає, що його становить тим тяжче, тим більше приймає, чим славетніша та сильніша його патронія? Він наче б і свій в їхній семі, але ж у той самий час і більш чужий, ніж хто инший. Небезпека од тісного звуження з ним, яке можливе при умовах спільного життя, потребує в його патронії особливої обережності, щоб як не було не діями до „панібратства“, або навіть мезальянса. Він наче б то й рівний з своїми патронами, а инчи й вище за їх по своєму розвитку, чи инших яких здатностях, але в той же час і нижче не тільки від їх, а навіть і від послідового, неодолюваного, бо він — одинач, без жалючого вилу, та значення в якому б там не було оточенні, що самохіть порвав свої рідні зв'язки й нових не удостоється. Хто він і в ділах, це нікого звичайно не цікавить, та й сам він, як той бурлак без роду без плем'я, що давно покичив з своїми, котрі до того ще й мало знали б його патронів. Духовним обличчям своїм, звичкама та смаком він цілком отав подібний до своїх патронів, як і простий лакей, з тією тільки різницею, що останній — омшаний, а цей жалкий у своїй подібності. Він має безоглядану прудість посеред голови, курить тільки дорогі сигари й носить на пальцях перстень; панські звички стали його другою натурою, але ж ця „друга натура“ й зробила його на все життя нещасним, перевернувши його в добровільного раба. І от його доля нерозривно зв'язана з долею патрона: раптом зрадити цьому фонтуна, смерть у родині, або розор, зараз же й його становище погіршає. Добре, як у таких випадках хто небудь із старих приятелів його патрона або рідні, змілосердяються над бідоланим, пускають його до себе десь у куток, запропонували йому кошт на прожиття в більшій, чи меншій зній формі добродійності — иннакше: горе, одчай! Чи не таке ж загалом обличчя інтелігенції в Росії та на Україні? Я беру під цим, звичайно, не тих осіб високого розвитку та громадського значення, до яких по справедливості може бути прикладений позитивний буквальный зміст цього слова, але ту, дуже широкую обсягательську масу людей, замкн. тих у котрі інтересів споживання та „полових проблем“, для котрої це слово в Росії ухвалено, як класовий термін, для вислову поверхового нальоту культури. Він історичний продукт хворих умов російського поступу. В давній Російській імперії, як у петровську добу, так і в добу, що за нею, культура прищеплювалась зверху, й до того культура цілком чужоземна. Метою уряду не було під-

Шукають поживи

„Не стая вероньв слеталась... Це злетілись на Україну всі, хто шукає теплого кутка й ласого шматка, хто хоче поживи, хто думає урвати ще щось для себе, урвавши вже там, на півночі, все, що було можна. Тут чужі й свої, і більшовики і Пуршишевичі, і „фаховці“ усяких спеціальностей і люди вільних професій, політики і просто обивателі, „Протофис“ і так звані „хлібороби“, що до хліба мають тільки те відношення, що збирали його чужими руками... Всі очима і вприски на дуці. Всі осликають наряди, бігають, метушаться, благають, загрожують; всі виявляють підлітешню енергію, всі домагаються. Чують поживу... Як зразок того, на яку поживу рахують усі ці „жаждущі движєнія воды“ ось документ з одного провінційального видання („Утро“). Зверься цей документ „Навренія Совѣта хліборобовъ в Київъ“.

Київ 12 ж. Совѣтъ хліборобовъ камбренъ обратившись къ высшамъ сферамъ съ требованіємъ прекратити всякія переговори съ соціалістическими группами о вступленіи въ составъ правительства и разъ навсегда положить конецъ голымъ о навренія ирагителства екслюатривать 2.000.000 десятинъ земли для раздачі крестьянамъ, а также прекратити всякія то-го возможности признанія українського языка державнымъ путемъ призна-нія таковымъ только русскаго языка, и приять все мѣры для возстано-вленія Россіи въ прежнихъ границахъ. Для подкрепленія своей позиціи Совѣтъ созываетъ на 21 октября с. г. Съѣздъ хліборобовъ, на которе собирается несколько тысячъ „депутатовъ“.

хотіли й не могли порвати свої зв'язки з народом, вважаючи себе безпечним та шкідливим елементом громади, який належить вивести при кожній нагоді. Ось через це обивательська, тоб-то майже вся російська інтелігенція, хоча й являлася ніби окремим класом, була завжди нічезною, соціальною величиною без впливу, ізольованою, подібно бурлаці-гуверньору, від суспільних верств реальної сили.

Були, звичайно, винятки: були громадські діячі, люде енергій й таланту, але ж не вони творили темне життя трухлявого устрою: їм доводилося стояти осторонь в непримиримій опозиції до того, що робилося подальшою більшістю. (Кінець буде).

М. Сильно.

На біжучі теми.

В атмосфері чуон.

Я його співав за рукав і тягнув: — Дівіться: вже коло редакторського стола вляв уламок бомби. Гайда в секретарську, — там за тишиною, кучочок!

— Чекайте, от допишу передувицу.

Це він. А я теж не боюся. І коли вони прийшли, теж не було страшно.

А коли вже вони вийшли з Києва, пішли далеко, почав я все пережити передумувати, стало, не дай Боже, як страшно.

Тепер же я вже взагалі не боюся. Пригадайте собі, що тоді ж залізку силу большевиків складала фронтовиків.

Покинув якийсь відділ фронт. Жарить на Київ.

— Центральна Рада... — Да-да, это в'рно. Мы Радѣ рады.

А прийшли в Київ: — Мы кровь свою проливали. Мы желаем, щоб совѣти были, а буржуевъ!

Тепер фронтовиків нема. По селах тихо, втомилась. Сподіваються землі.

А в містах перешолох. — Большевики вже своїх комісарів попризначали. Організуються.

— Архаровська армія рушає на Київ.

— Калюжна армія сіла в вагони. — Колокольська армія прийде Росію відбудувати і поширити передплату на "Голоса Каїна".

— 180 вимпелів флоту стали проти Золотоноші і нахваляються розстріляти пасіку С. П. Шелухина за оборону української мови.

По справах виходить, що архаровці дали торгувати магазинної офіцерського убрання.

Іх ніби багато, бо цілими днями вештаються по вулицях.

До Архаровська не доїждять бо в'їждять прогонні і вертаються.

Калюжна армія велика тільки там де нас нема.

Кияне вірять, що вся вона на Харківщині.

Харківчане—що вона в Києві. Полтавці сподіваються її з півдня.

А як зберуться киянини, харківцеві і полтавцеві—виясняється, що її ніде нема.

Колокольці тікають од большевиків.

Іх усього півтора полки. А полк має 45 душ.

І не дум, а прапорщиків "воєнного времени".

Передплата "Голоса Каїна" не росте.

Кубанські ж козаки хочуть відбудувати тільки одну неділимку Кубань і позбутися прапорщиків.

А большевики заняті тільки спекуляцією на Україні.

Єсть ще політичний центр. Коло нього крутяться "не правий, а совістьний" кадет Гуревич, нескорійший великорос, що під небом України навчився любити Пушкіна.

А в центрі сидять праві, дворяне державних дум, паралітики державної ради.

Вони певні, що то спеціально для них Вільсон написав своїх 14 пунктів.

Вони пойдуть на конгрес в ордені і медалях.

Вони самозначилися: — Відбудування єдиної й неділимкої, великої й могутньої табелі о рангах.

Зате "Київська Дунька" і "Протохвіст"—це справді сила.

Дама горне до свого серця всіх спекулянтів.

А ти тільки й подавай вістей про армії, єдину, антанту і англійський флот під Золотоношею. Вісти подаються, — "Протохвіст" живе.

Біржа спекулює на вимпелаж. Йому допомагають: Московський бойкий адвокат. Одеський біржовий маклер. Київський взаємний банковець. Нововоронець Піленко.

Останній філолог: Подав докладну записку про дезукраїнізацію назви.

"Протофос"—по українському. "Протофос"—по руськи.

Дух Кривотолкова зійшов на Піленка, і він про все пише докладні:

Виярдіти китайську делегацію в Америку.

Додати чотири пункти до умов Вільсона:

1) Право "Протохвоста" друкувати свої гроші.

2) Право мати білого кольору рабів.

3) Голову "Протохвоста" посадовити на монарше крісло.

4) Право організації "всесвітньої федерації ігорних притонів".

Але "Київська Дунька" і "Протохвіст" мене лякають тільки цінізмом, гнилизною, отрутним духом.

Чим більше ця торгова спілка продає і заробляє, тим дужчий дух большевизма.

Знайти на них дезінфекцію, то й большевизма ніякого не буде.

Як це зробити? Яка дезінфекція?

— Побільше руху і здорової роботи—пошести гинуть, проституція зникає.

А. Яринович.

В міністерствах.

До заснування Української Академії Наук.

18 жовтня на засіданні ради міністрів розглядалася пояснююча записка до законопроекту про заснування в Києві Академії Наук. Записка складена двома мовами. Підписана сенатором М. Васильєнком.

Записка 10-ти міністрів.

Голові ради міністрів Ф. Лизогубу була подана докладна записка, підписана дев'ятью міністрами й державним секретарем. В записці говориться, що Україні напередодні мирової конференції ставиться велике завдання. Во ім'я свого майбутнього України на конференції повинна явитися з твердо-вирешеною програмою бажаних для неї відносин до інших держав. Особливо необхідно зараз же вяснити відносини України до тих держав, які повстали після розпаду Росії, а з окрема до Великої Росії. Автори записки підкреслюють, що в цій справі можна йти двома шляхами: або будувати і зміцнювати українську державу, користуючись заступом та безладдям, яке панує в Росії, відноситься до неї цілком байдуже, або допомогти їй стати на ноги і увійти з тими державами, на які распалась Росія, у спілку для утворення Нової Росії.

Констатуючи, що економічні і всякі інші інтереси вимагають об'єднання всіх нових "руських держав", частина міністрів бунного кабінета вказує на необхідність провадити зовнішню політику другим шляхом.

Аргументують підписані міністри свою таку політичну тактику так: як що Україна лишиться байдужою у боротьбі з большевиками, то вона наживе навколо себе лютих ворогів, які завжди будуть мститися за те, що Україна не дала допомоги їм під час боротьби з большевиками з Світської Республіки; як що ж вона допоможе руським людям зібрати руські землі, то заслужить з боку їх вдячність та вибачення за ту самостійницьку політику, яка досі правдалася, і Україна буде розвиватися і надасть згідно своєму історичному минулому.

Докладну записку підписали: заступник голови ради міністрів, міністр освіти М. Василенко, міністр фінансів А. Рженецький, міністр харчових справ С. Гербель, міністр торгів та промисловости С. Гуніш, міністр судових справ А. Романов, міністр ісповідань В. Зінківський, міністр земельних справ В. Колокольці, міністр праці Вагнер, державний контролер П. Афанасьєв та державний секретарь С. Завадовський.

"Факосці".

За останні дні по міністерству фінансів зроблено такі призначення: По департаменті загальної канцелярії в об. начальника інспекторського відділу канцелярії урядовець особливих доручень п'ятої класи при російському міністерстві тергу і промисловости Роман Кудирський—урядовцем особливих доручень п'ятої класи при міністерстві фінансів. По департаменту кредитової канцелярії барон Олександр Іскюль фон Гільденбандт, віце директором, Олександра Андрієвської головним бухгалтером.

По департаменті простих податків член бюджетової комісії Федір Шевцов і ревізор департаменту простих податків Дмитро Юстини віце-директорами.

По департаменті державної скарбниці начальником відділу департаменту державної скарбниці в Москві Іван Свороба—віце директором з 20 серпня цього року.

Чи довго так?

В складі міністерств української держави лічаться між иншим державний контроль. Це мабуть найбезпечніше відомство. Справді, коли розглянемо ті невеличкі крахотики що спадають школи з діяльності других установ, то побачимо, що державний контроль надто, стереже свій спокій.

Візьмем, як ярлик, основу життя контролю—утвердження відповідних відстав ревізії. Скільки невтомної праці жде це на цьому неарханом полі! А вже нікому не секрет, що всі оті "Общіе уставы ревізії", "учреждения государственного контроля" і таке инше давно оджили свій вік і не можуть задовольнити навіть свіжої людини. І коли лівині суди наші виявляють усе можливе для при-

стосування до нових умов життя, в могодній державі їх спокійно ехерюнають...

В ч. 17 Вієтнам Рад Народних Міністрів оголошено буде закон 14 січня про тимчасову організацію контролю Української Народньої Республіки. Керотко, що й казати, але відка, що починалась будова у своїй власній хаті. Що ж далі? На початку червня закон 14-го січня скасовано, а наперед до видання нової установи державний контроль повинен керуватися законом про "учреждения министерств" (св. зак. т. 1, ч. 2 изд. 1892 г. по продолж. 1906 и 1909 г.г.). Касуючи закон 14 січня, мабуть і справді мали це надію, "видання нової установи", але минуло вже більше 4-х місяців, а справних законів немає й доє...

Не краще єтоїть справа з гуртованним контрольною думки в якесь спеціальне видання. Кінчається рік—перший рік життя могодого відомства—і тає потрібно б відати хоч маленьке справдання для розкладаних по всій Україні співробітників. Не кажу про те, що уміло складений річник зумів би відіграти меже й виховальну роль... Та чи ж буде що при теперішніх обставинах?.. І чи не зевиряться врешті й ті, хто ще досі вірив?.. С. Н.

ХРОНИКА.

В раді міністрів. Засідання ради міністрів, призначене на п'ятницю 18 жовтня, не відбулося. Голова ради міністрів Ф. Лизогуб і декотрі члени кабінету були запрошені на нараду в палац.

Нарада в палаці. Позавчора увечері в палаці відбулася важна нарада, якій надають велике значіння. В нараді брали участь деякі міністри.

Нарада затяглася до пізньої ночі. Після наради вяснилось, що декотрі з членів кабінету цими днями повернуться до своєї попередньої діяльності.

До історії міністерської записки. Нас повідомляють з певних джерел, що "знамениту записку" 9 міністрів викликали міркування, вищої політики, яку роблять місцеві російські політичні круги. Виступи 9-юх підготовано та званими нарадами членів 4-х дум, де на останньому засіданні гостро критиковано діяльність кадетів, що вступили до кабінету і зміцнюють самостійність України. Нарада 4-х дум, обмірковуючи питання межинародньої ситуації, прийшла до думки, що тактика російських кадетів на Україні повинна бути в основі своїй змінена. Нові обставини й нові події на заході й новій орієнтації вимагають. Як справжні "реальні" політики, члени дум, проголосивши монархію для Росії, підготували виступ 9 міністрів, і наслідком і була записка.

Переказують, що за кілька годин до одублікування записки, дехто з тих, що підписали її, ще вагалися і не знали, на яку ступити. Для деяких членів кабінета записка являлась суцього несподіванкою.

Факт виступу міністрів і опублікування записки викликав величезне зацікавлення й численні коментарі в політичних кругах. Українці оцінюють її, як сподіваний і давно передбачений висловок з усієї політики кабінета.

В правительствених кругах називають багато нових імен, що в найближчі часи мають зайняти відповідні посади. Між иншим 6. міністра Кістяківського одидав генеральний консул німецький д. Тілле і жав з ним довгу розмову.

Вчорашнє засідання ради міністрів. Увчора о 3-ій годині дня розпочалося засідання ради міністрів, на якому обговорювалися справи надзви чайної ваги.

Становище членів кабінету. З по-інформованих джерел переказують, що міністри: Ф. Лизогуб, І. Кістяківський, ген. Рогоза, Д. Дорошенко, Б. Вуєнко і Либонський користуватимуться й надалі повним довір'ям і керуватимуть своїми відомствами, як і раніше.

Одставна кабінету. Рада міністрів у повному складі подала в одставку. Голова ради міністрів і усі міністри на просьбу п. гетьмана будуть пораджувати справами аж до сформування нової ради міністрів.

Український Національний Союз. Вчора в засіданні управи всеукраїнського союзу земств постановлено з огляду на важливість біжучого мену підтвердити представництво союзу земств в Українському Національному Союзі. Представниками в Союз обрано С. В. Целіурю й К. А. Мацієвича.

Призначення національного союзу галицьким установчим збором. Делегація українського національного союзу для виступу на австрійсько-україн-

ській конституанті (Установча Рада), яка намічалася в складі М. Корчильського, В. Прокоповича і В. Чеховського, до Львова не вийде, через те що єсть загальне правило про заграмання всяких переїздів через кордон Австро-Угорщини. Національний союз через це обмежиться посланкою правителю телеграм.

Телеграма У. М. С. Українським Установчим Зборам у Львові. Український Національний Союз послав президіуму Українських Установчих Зборів у Львові та редакціям газ. "Діло" й "Українське Слово" таку телеграму:

"Не маючи змоги вислати намічених делегатів, Український Національний Союз, об'єднуючи своїми організаціями увесь український народ, щиро вітає в особі Українських Установчих Зборів національне самовизначення наших австро-угорських братів, що сонні літ зосавалялися під тяжким ярмом національного поневолення. Важучи успішної й плодотворної праці, Український Національний Союз заявляє свою повну готовність піддержати змагання нашого спільного ідеалу, об'єднання всіх українських земель в одну державне тіло. Голова Винниченко Секретаря Дідушок".

У гетьмана. Вчора гетьман України прийняв посланника Польщі Валькевича.

Вчора-ж гетьманові представляли ся чини головного місцевого інтендантаєщих управляв всієї України.

Одкриття Кам'янецького державного університету. На одкриття Кам'янецького університету з Києва виїждять дуже багато представників українських товариств і інституцій: ідуть представники просвітніх і професійних товариств, видавничих, редакцій газет, наукових, економічних і кооперативних закладів, політичних партій то що.

Події в Германії. В одержаному у Києві номері львівської газети "N. Lemb. Ztg." за 16 жовтня знаходимо таку телеграму власного кореспондента:

"Передовиці англійських газет зайняті обговоренням майбутньої капітуляції Германії та зреченням імператора Вільгельма. Англія й Америка висловлюють своє задоволення діяльністю Вільсона, яко дипломата".

Неправдливий чуця. З приводу надрукованих у газетах повідомлень, що нібито німецький посол на Україні барон фон Мум більш не вернеться до Києва, на його ж місце призначається член рейхстагу Зюдекун, німецьке посольство повідомляє, що по-твердження цього повідомлення в німецькому посольстві не одержано. Барон фон Мум має зараз шеститижневу відпустку, строк котрої ще не скінчився. В німецькому посольстві вважають, що громаді чутки є цілком безпідставні.

До ставовища в Туреччі і З авторитетних джерел повідомляють, що чулки про капітуляцію отоманської імперії й прихід до Востфору англійської ескадри не підтверджуються. Як подіють з тих самих джерел, ново-турецьке правительство до цього часу ставиться цілком лояльно до центральних держав як своїх союзниць і має намір далі вести війну.

Про Вільсонову відповідь. З приводу другої відповіді президента Вільсона, з певних джерел повідомляють, що вражіння зроблено потою Німеччині значно зменшено надії на близький мир. Очевидно, що між ворожими

державами є ще багато непорозумінь, які треба в можливе скорому часі вяснити. Є гадає, що держава антанті поставлять умови, на які не зможе zgodитись Німеччина. Це треба вяснити, що й потреби зробіти Німеччина. В авторитетних колах думають, що у всякому разі नेता президента Вільсона не є васіб до скорого означення загального миру.

Українські бранці в Болгарії. Міністерство закордонних справ одержало відомости, що між болгарським правительством і державами згоди зроблене порозуміння, в силу котрого бранці українці, що знаходяться в Болгарії, можуть вернутись на батьківщину. Для цього буде організовано правильні нафокманні рейси між українськими й болгарськими портами. Із Варни 15 вересня відплив перший пароплав з бранцями.

З діяльности централа. При сільсько-господарським кооперативним центральні заснувалися відділи техніко-будівельний, палива й угноєння землі. Досі союзнами та товариствами, що входить в централ асигнувано на купівлю заведів Гена більш п'яти міліонів карбованців.

Батьківський комітет другої укр. гімназії. 9 жовтня одбулось перше засідання нового складу батьківського комітету 2-ї укр. гімназії ім. Кирило-Методієвського брацтва, присвячено обранню президії і біжучим справам.

Тамним голоуєванням обрано: головою—пані О. Стещенко, товаришми голови—пані Н. Ткаченко і М. Мороза, скарбником—д. Тандюру і писарем Ів. Тарасенка.

Ухвалено також, зібратись щотижня по середах о 7 год. вечера (В. Підв. 36, 8) для обговорювання біжучих справ.

Видання щоденника для укр. середніх шкіл. Батьківський комітет 2-ї укр. гімназії ім. Кирило-Методієвського брацтва вживає заходів до як-найшвидшого видрукування своїми коштами щоденника для середнешколяків, якого заадида до друку Н. Ткаченко за допомогою гімназ. педагог. ради і членів термінологічної комісії Київського наукового т-ва.

Спілка батьківських комітетів Київських укр. гімназій. Батьківський комітет 2-ї укр. гімназії Кирило-Метод. брацтва ухвалив в найбільшочому часі скликати сільну нараду всіх членів батьківських комітетів укр. гімназій м. Києва і представників педагогічних рад для обговорення справ про організацію спілки батьківських комітетів а також для утворення кооперативу "Українська школярська крамничка".

Комітет між инним готується до організації всеукраїнського з'їду представників від батьківських комітетів українських шкіл. З приводу цього в найбільшочому часі має бути скликана нарада членів всіх батьківських комітетів українських шкіл м. Києва.

Батьківський комітет. При київській українській німчій початковій школі № 87 18-го жовтня ц. р. з'являвся батьківський комітет на загальних засідках. Батьками, які прибули на збори, проявлено дуже щире відношення і зацікавленість справою. Школа і батьки поважають великі надії на цей комітет.

По Україні.

"Родній язык". Учитель німецької мови Борзенський хлоп'ячої гімназії на лекції пояснював всі ті науки, що проходять в середніх школах. Учитель почав з російської мови, до якої обов'язково додавав "родній язык". Коли учні на це образились, то вчитель їм відповів: "Вы же сь малолѣтства учились русскому языку, значить, онь і єсть родной".

"Учитель" в Бересті. Заходами учителів, які перебувають в Бересті на українських курсах—власшовано п'єсу Франка "Учитель". Вистава пройшла дуже добре. Прибуток з вистави призначено на влаштування каси вз. допомоги учительської спілки.

Грабіння. В с. Новосілках (Балтського пов.) на дім Єсаульча напали грабінники, виломали віконниці—і забрали багато річей на суму звиш 15,000 карбованців.

Українська кооперативний інститут. Винницький союз спож. товариств асигнував 3,000 карбованців на український кооперативний інститут.

Кооперативне свято. В Каміньську (Новом. пов.) одбулось свято кооператорів а саме посвячення власного помешкання "Селянка". На моєніч було багато селян. Свещ. Моїсевич сказав промову по українському. Співав сільський хор, яким керував д. Хреста.

600,000 карб. залегло. Павлоградське пов. земство не заплатило учителям свого повіту 600,000 карбованців. Залегло це з кожним днем побільшується.

ТЕЛЕГРАФИ

(Од Українського Державного Телеграфного Агентства)

Німецьке офіційне повідомлення 18-го жовтня.

Західний фронт. За останні дні ми у величезній частині північної Франції та Фландрії містах Остенде, Буркен, Губе, Лієж, Дюе та перейшли на тилкові позиції. Поміж Брже та Лієж верог не раз атакував вчора великими силами, але його було одбито. Англійські роти, що перейшли на північ Кертрік річку Лієж відкинуто контратакою назад. На схід Лієж та Дюе б'ються сутячка з ворогом без наслідків. Між Ле-Шато й Уазою знов завязався завзятий бій. Англіїці, французи, американці, живлячи величезних бойових засобів, знов пробували прорвати наш фронт. Обабіч Ле-Шато атака верога розбилась перед нашими лініями. Місцеві прерви відновлені контратакою. Поміж Ле-Шато та Езонвіль верог в окремих місцях вдерся на нашу лінію. Після змінного бою ми синили ворога перед нашими арматами на дорозі, що йде із Ле-Шато до Васіні коло Ли-Вале Мюльєр й Менан Вре також на північний схід від Езонвілю. Там де верог перейшов через дорогу, ми відкинули його контратаками назад. Відновлені також посполудно атаки розбилась перед цими лініями, атаки зроблені проти фронту Уазі на північ Орні також не мали успіху. На річці Ен верог дає провадив завзяті атаки, схід Олізі, але в сильному бою його відкинуто. Прусські стрільці на захід од Гранієр, браденбургці на східному березі Мааса зробили успішні наступні операції.

Маніфест цисаря Карла.

ВІДЕНЬ, 17. Вольфбурю повідомляе: „Вінертайтунг“ оголошує такий маніфест австрійського цисаря Карла: Моїм вірним австрійським народам. Зпочатку мого царювання найбільшим моїм бажанням було досягти сподіваного миру всіх моїх народів, а таксамо визначити народам Австрії шляхи, котрими вони могли би безборонно без усяких перешкод виявити сили національної істоти до останніх меж і використати ці сили для свого духовного та економічного розвитку. Досі марну роботу гальмувала страшна світова війна. В ці тяжкі часи рідний край відважно боронили героїська вірність і безоглядна готовність зносити нужду та лихо. Тяжкі жертви війни повинні забезпечити нам почесний мир, на порозі котрого ми з Вожою пам'яттю тепер стоїмо. От через це негайно треба розпочати перебутову рідного краю на природні і через те міцні засадах. Треба гармонійно з'єднати бажання австрійських народів і ретельно перевести їх в життя. Я постановив зробити цю працю при вільній допомозі моїх народів у дусі тих принципів, котрі прийнято союзними монархами на їхньому мирному запрошенні. Австрія згідно бажанням її народів повинна стати федерацією держав, у котрій кожен народ у місцях свого оселення складає свою власну державу цілість. Мисто Триєст разом з своєю округою, згідно об'єднанням поднести, ставиться у відповідне становище. Такий новий державний устрій що зовсім не зачіпає незайманості земель священної Угорської корони, повинен забезпечити кожній національній відокремленій державі її незалежність. Але вона ж буде чинно боронити і спільні інтереси цих держав і примушувати числитися з ними всюди де спільність є життєвим питанням для окремих держ-вних одиниць. Особливо об'єднання всіх сил буде потрібно для щасливого вирішення в дусі законів і звичаїв великих заходів, котрі повстали, як наслідок війни. Цієї праці перебудова буде спінчена законодавчим шляхом, теперішні установи, що забезпечують спільні інтереси, зостаються незмінними. Првительству моему доручено негайно приступити до підготовки праці по перебудові Австрії на нових засадах.

Я звертаюся з закликом до народів, на самосвободі котрих має будуватися нова держава, щоб вони допомагали цій великій справі через національні ради. Складені з депутатів райсхрата відповідної національності, ці ради повинні виявляти як взаємні інтереси народів так їхні відношення до мого правительства. Отже нехай мій рідний край, зміцнений згодю народів, котрі в ньому живуть виїде з руїни війни спільною вільною народів. Нехай благодать Всевшнього буде над нашою працею, щоб величезна мірна справа, котру ми розпочинаємо, дала часта всім моїм народам. Віден 16 жовтня 1918 року. Карл І Гусарєк.

Разом з цим австрійський цисарь так звертається до армії й флоту: Згідно бажанням усіх народів Австрії

вирішено об'єднання їх в національній державі, влучені в одну федерацію. Коли таким чином з одного боку забезпечиться непорозумінням, що трапляється у жатті народів, те з другого боку й самим нададі одержується вільний шлях до спільної творчої праці на користь власного народу й рідного краю. У цей важливий час я звертаюся до армії й флоту. У ваших рядах вірність і єднання всіх націй між собою та мого завше були нерозривними. Я твердо вірю, що з'явля як і тепер проявлений дух вірності і згоди буде й далі незмінно жати серед вас. Вх його обережете. Він стане дорогоцінною спадщиною Австрії молодим державам на радість і втіху їм і мені. Нехай буде велика Вожа. Шенбрун. 17 жовтня року 1918. Карл.

Маніфест Імп. Карла.

БЕРЛІН, 17. Маніфест імператора Карла викликав у місцевих політичних колах притягуюче враження. Думають, що Австрія одержала відповід на воту від президента Вільсона і згідно його домаганням видано маніфест.

Текст ноти Вільсона

БЕРЛІН, 18. Офіційний текст ноти Вільсона в Берліні ще не одержано, чекають його сьогодні ввечері. Представництво робітників на міжовій конференції.

БЕРЛІН, 14. Французька об'єднана парламентська комісія конгресу професійних спілок та національна комісія робітничої партії зробила постанову, в котрій вказується, що німецька митра нота виходить з близькості рейхстагу, через те треба її серйозно взяти під увагу. Постанова вимагає од союзних правительств прилучення до програму Вільсона. Мир не повинен бути, як на Віденському конгресі, справою тільки дипломатів. Постанова вимагає представництва робітників на мировій конференції та рівночасно скликання міжнародного конгресу робітників, на котрому кожний народ мав би 4-х представників.

Жорстокі й неясні умови.

СТОКГОЛЬМ, 18. Стокгольмська буржуазна преса розчарувалась відповіддю Вільсона, її умови визнають жорстокими, викладення їх неясним.

Ельзас-Лотарингія.

РОТЕРДАМ, 18. „New-York Times“ з певних джерел повідомляє, що президент Вільсон домагається безумовного повернення Ельзас-Лотарингії Франції. Це питання належить до тих питань, котрі будуть обмірковувати дипломати. Це умовина, котра повинна забезпечити майбутній мир народів.

ЦУРІХ, 8. Французькі газети вважають справу з Ельзас Лотарингією зовсім урегульованою, думають таке рішення з Німеччиною цієї справи не буде жадною перешкодою для мирних переговорів.

Складання консісторіума

ЛЮБІН, 8. Напід складає в любінській консісторії в якому приймуть участь єврейські єврейського світу. З огляду на мирові стремління воюючих народів консісторіуму придають велике значення.

За скасування тайної дипломатії.

ЖЕНЕВА, 18. Паризька соціалістична газета „Humanite“ повідомляє: Депутат од Марселя Кашен вніс у палату депутатів запитання в котрім вимагає, щоб палата депутатів урочисто заявила про своє предання урочисто першого пункту в майбутньому таємних дипломатичних договорів.

Векерле про персональну унію.

БУДАПІШТ, 17. „Berliner Tageblatt“ повідомляє: Міністр президент Векерле в палаті депутатів зробив заяву про відношення угорського правительства до персональної унії в Австрії та до питання про дуалізм. Міністр-президент сказав:

На першому плану тепер стоїть питання про мир та реформа в австрійських коронних землях. Справа миру вимагає об'єднання всіх сил. Перебудова Австрії вимагає зміни відношен між Угорщиною та Австрією. При повній федералізації Австрії Угорщина повинна стати на ґрунт персональної унії. Треба полагати всі питання політичного й економічного життя, а також питання про державну оборону на принципі незалежності й самостійності держави. Це приведе до того що статтю XII закону 1867 року доведеться змінити й мусять повстати турботи про самостійну оборону Угорщини. Головним нашим домаганням повинно бути збереження державної недоторканності та об'єднання. Виконавши це і додер-

жуючи рівновагу всіх народів, котрі живуть на Угорщині, ми зможемо задовольнити національні вимоги. Зовсім інша доля чекає питання про нашу відносину до Хорватії. Заговуючи невідимно принцип державної єдності, ми згодні виконати бажання хорватів і переглянути наші взаємовідносини. Цейна річ, ми не збираємось одразу перервати звязки з Австрією. Але треба подбати і перевести персональну унію найбільш раціональним способом.

Союзники йдуть вперед.

РОТТЕРДАМ, 14. Союзні правительства відкладають свою заяву до менту, коли станешине на фронті буде більш сприятуче. Ще до принципу самовизначення народів, те союзники твердо стоять на попередній платформі.

Чеський кабінет.

БЕРЛІН, 17. Норддейтше Альгемайне повідомляє з Парижа: там утворився з згодою союзних держав чеський тимчасовий кабінет, що має творити нерозривну частину чеського правительтва в Чехії: Президентом обрано професора Масарика.

Урочисте засідання.

ЯСІ, 19. „Арена“ повідомляє: на урочистому засіданні Сфатуцерія з участю румунських депутатів голова Галиція в промові сказав: головною підставою Бесарабсько-румунського об'єднання повинна бути недоторканість прав Сфатуцерія, автономія Бесарабії, вирішення аграрного питання. Інкульєць сказав: нехай в Яссах не думають, що там краще від нас знають наші потреби.

Філія Національного Союзу.

ВІННИЦЯ, 18. З ініціативи українських національних організацій відчиняється філія Національного Союзу. Цією уїшли в склад: сеоспілка, есери, есдек, есефп, повітзєство, просвіта, спілка учителів, міста, земства. Ініціатори пропонували увійти в союз губ. земству, спілкам залізничників, пошто-телеграф, повіту.

Горілка.

ХАРЬКІВ, 18. Миська прод. управа відмовилась од поділу горілочних карток з приватних підприємців міркувань.

Нарада з представників споживчих товариств лічть неможливим брати участь у поділові горілки.

Нова управа.

ХАРЬКІВ, 18. Замість колишньої губ. управи, призначається нова. Головою буудний голова Акішев.

Позивка Харькову.

ХАРЬКІВ, 18. Губ. староста клопочеться про відачу Харькову новинки в силіска мійніонів, з огляду на цілковиту відсутність грошей.

Патріарх Тихон.

ХАРЬКІВ, 18. Московська „Правда“ повідомляє: з патріарха Тихона знято домашній арешт.

В Грузії.

ОДЕСА, 19. Приїзжі з Тифлісу повідомляють: національна рада Грузії ухвалила законопроект міністерства юстиції про мирових суддів. У Кутаїській губернії переведення судових справ провадитиметься на грузинській мові. В решті Грузії лишається тимчасово московська мова.

Новий кабінет.

ОДЕСА, 19. Вісти, які одержано в морських водах, ствержують, що в Константинополі все спокійно. Новий кабінет зустрів громадянство з довірям. Приготовляється амністія політичних злочинців.

Роботи до підняття флоту.

ОДЕСА, 18. З Новоросійська повідомляють: роботи до підняття потопленої більшевиками флоту провадиться успішно. Піднято цілком транспорт „Преворіан“.

Вибори гласних.

ЯМПОЛЬ, 18. Розпочала свої роботи комісія по виборам повітових гласних.

Еспанка.

ВІННИЦЯ, 18. Повідомляють про збільшення еспанки. В деяких селах людність уся слабе. Вагацькобмірає. Лікарської допомоги нема.

Відкриття українського клубу.

ЛЮБІН, 19. Вікрито український національний клуб, завданням якого є об'єднання різних класів громадянства коло української національної ідеї. Організатором клубу є відомий член партії хліборобів-демократів. С. Шемет.

Наслідок ревизії.

ХАРЬКІВ, 18. Наслідком урядової ревизії віддається підсуд за бездіяльність склад міської управи.

Панахида по Олексієву.

ХАРЬКІВ, 18 В присутності членської публіки й військових відправлено панахиду по генералові Олексієву.

Шпитальний транспорт.

ОДЕСА, 18. Вийхав під австрійським прапором, яючи триста бракуців турків ескадрійський шпитальний транспорт Абене в напрямові

Константинієвля. Мета, забрати при повероті ранених німців і евакуувати шпитальне майно.

Праїхава українська комісія евакуації в Туреччині бракуців. На чолі комісії стоїть підполковник Решеке.

Приїзд морського міністра

МИКОЛАІВ, 18. Морський міністр Максимів завітав до Миколаїва. Оглядав вкупі з технічною комісією судобудівельнізаводи. В розмові з піробітниками преси заявив: більшевизм заведеме майно не зруйнували. Заводи будуть працювати і закінчувати недобудовані човні.

Повітряна пошта.

ТЕОДОСІЯ, 18. Відкриття повітряна поштова німецька пошта „Теодесія—Берлін“.

Заміна уряду ген. Сулькевича.

СІМФЕРОПОЛЬ, 18. Об'єднане засідання севітів професійних спілок земських, міських самоврядувань соціалістичних партій на засіданні 17 ухвалило замінити правительтво генерала Сулькевича обраним також тимчасовим правительством аж до скликання земських самоврядувань краєвих установчих зборів. Прержом обрано Соколова Криха, на міністрів визначено Вінавер, Вобровський, Фос. Остаточного складу кабінету сподіваться сьогодні; представники робітничих партій відмовились од запропонованих портфельів. Уворене правительтво в своїй декларації гадає відновити силу всіх законів тимчасового уряду.

Прилучення до України.

СІМФЕРОПОЛЬ, 18. З'їзд робітників ухвалив постанову на користь прилучення до України. Впорядковуються зібрання з участю ради професійних спілок в справі організації самооборони.

Візна з більшевиками.

РОСТОВ-НАД-ДОНОМ, 18. В царцеському напрямкові наступаючи з півдня козакі заняли слободу Аксай, станцію Гінде-Аксайську. Більшевики продовжують контратаку з боку Царицина і примусяли козаків очистити станцію Ворохоново. Вони мають неувчально жорсткий характер завдяки безперервній підмозі більшевикам. По відомостях одержаним від бранців всі дорогоцінності також великі інтендантські артилерійські склади вивезені з Царицина. Пароплави і баржі готові до відходу. На баржах розміщено більш тисячі заставників. В Іланському напрямку розбиті більшевикою отступуючи за станцію Котлубан, підпалили залізничний міст через Іловлю. В районі станції Серебряківської збито більшевильського літака.

На вологовському, Іланському, новохонерському напрямках успішна діяльність козаків, встановлено цими днями, що в Вобров воронезької губернії приїзжав нарком Троцький, оглянув червоноармейців і закликав боронити фронт. В районі річки Лаби Ариавіра йдуть далі жорстокі бої. В батальйонському районі частини полковника Шаури відбили од більшевизмів станції Суворовську, Боргустанську захопивши три кулемети і половецьких. Вони коло станції Надежда Пережова також успішні. Добровольці одбили наступ більшевизмів значними силами.

Чорноморщина.

Українській Установчій Раді у Львові. (по телеграфу).

Галичина, Львів

Послу Петрушевичу.

Колі редакції: „Діло“, „Українське Слово“.

Героїчна боротьба українського народу в Галичині, Буковині і Угорській Україні за волю і державну незалежність викликає зачудовання і радісню тривогу повоєнованих народів усього світу.

З вірою в кращу будучину всього українського народу слідуює за ним нова Галичина на сході України—позевожена нині російською добровольською армією Чорноморщина.

Вітаємо рішучий крок закордонних братів, бо слідом за ним піде об'єднання всіх українських земель од Сяну до Кубані в одно суверенне державне ціле.

Голова Української Чорноморської Ради С. Чалій. Члени делегації Ради у Києві Клявєнко, Рабан.

Розмова з А. Сливинським.

(Начальником генерального штабу). Начальник українського генерального штабу А. В. Сливинський в розмові з представниками преси з приводу наради корпусних командирів заявив:

— Нарада корпусних командирів, яка скликана при головному управлінню генерального штабу і яка закінчилась тільки вчора в справі успішного ходу формувань відграв дуже важну ролю.

Широка участь представників го-

ловних управлінь у працях наради зразу надає їм характер необхідної взаємодіяльності.

Возвєсєредєє корівніяня потреб з можливостям встановило яому картину тих меж, в яких праця військового відомства відкадітаме загальній потребі для держави.

Ціаєме приредію, що старші військові начальники на першій чергу вступили офіцерську та підфіцерську справу, бо від їх вирішення залежить успіх формування. Постановлене розширяти доступ до офіцерських посад. Ще до матеріального стану офіцерів, те тут рєля міністерства дуже мала. Через відсутність законодавчого органа, яким в Росії був всенний совіт, ці законопрєкрати на-правляються загальним порядком, що їх трохи гальмує. Збільшення жалування вже ухвалєне бюджетовою комісією, а розширення кадрів у принципі вже ухвалєно радою міністрів.

Складає завдання на налагодженню служби постачання, яєде виявилось на нараді, очевєдно вирішиться добре.

По всіх корпусках уже є заготовчий апарат, і нарада тут лише визначила норму постачання і довготу заготовчої кампанії, встановивши необхідність до 15 листопада скрапити 4-місячний запас, а потім забезпечити військо до нового врожаю. Що до постачання майна, те тут представники центральных держав пішли назустріч, згодившись на розход майна з складами до закінчення розділу майна по договору.

Праці наради йшли одночасно з розглядом статута військової повинности в раді міністрів, що одряло кращому переведенню тих заходів у життя. Крім того праці наради йшли одночасно з обговоренням на заході проблеми миру. Справа з обороною незайманості України також обговорювалася спільно з військовими начальниками, що також полекшило працю ген. штабу.

— Загальний висновок із праці наради може бути лаш один. Гостру, — я б сказав—необхідність найскоршого утворення армії відчувують усі. Генеральний штаб, що працював увесь час в цій напрямі, знайшов одностунну піддержку в особі представників вищого українського командування.

Можливість утворення армії доведена успішним ходом формування Сердюцької дивізії, огляненої учасниками наради. На місцях усе для формування готово і прийом новобранців можливий. Лишається одне—бажати від громадянства можливо більше віри в працю офіцерського складу. Що до цього, те офіцєрство за 4 роки війни і за час революції здобуло право на поважання. Відповідне відношення громадянства до офіцєрства дасть останньому те моральне задоволення, без якого неможлива ніяка ідейна праця.

Література, наука.

Новий Кобзарь. Готується повне зібрання творів Тараса Шевченка в трьох томах під редакцією *Бодана Лєткова*. Видання Української накладні. Київ—Лейпціг, року 1918.

Том I: а) Про життя й твори Тараса Шевченка, монографія В. Лєткова з 88 малюнками; б) Кобзарь (до першого арешту) книга на гарному папері; стор. 544, важить 2 фунти 10 лєтв.

Том II: а) Кобзарь (від першого арешту); б) Варіанти.

Том III: а) Драматичні твори; б) проза, в) шоденник, г) проповідання. Видання має бути закінчено к Різду.

Дописки.

М. БОБРОВИЦЯ (Козелецького пов. на Чернігівщині). Цими днями у нас відбулася заходами гуртка аматорів вистава. Ставили пєси „Панська хворість“, „Кум Мирошник“ та „Простак“, які прошли досить добре. Особливо гарно провели свої ролі п. Пискунова та д.д. Макаренко і Артох. Театр був переповнений. Увесь чистий прибуток пішов на користь „Просвіти“. На великий жаль такі вистави у нас бувають дуже рідко, а все через те, що бракує організаторів та режисерів, бо наша інтелгенція дуже інертна.

Коли це під революцію було людно, інтелгенція все ж таки заглядувала до „Просвіти“, а як революційний запал пройшов, пропала в неї енергія й охота. Інтелгенція відокремилась від „сірої маси“.

П. Б. РАХНИ (на Поділлі). Прийшлося мені познайомитися з українською гімназією в с. Рахнах на Поділлі яка вже існує тут другий рік. Учні в двох класах 67 чоловік, більшість котрих селянські діти з сусідніх сіл: хлопці і дівчата. Єсть також євреї, котрі з великою охотою вчать у українській гімназії. Програм гімназії

